

Niski poziom wykształcenia przyczynia się do pogłębienia bezrobocia wśród mieszkańców wsi. Niezbędnym jest pobudzenie aktywności lokalnej młodzieży na terenach wiejskich, stworzenie szans na pozarolnicze miejsca pracy i edukowanie w obszarze tzw. zielonych miejsc pracy.

W Polsce mieszka ok. 38 mln osób z czego 39% na terenach wiejskich. Problemem mieszkańców wsi jest duże bezrobocie w szczególności ukryte, które szacowane jest na 1,5 mln osób, co wynika z niskiego poziomu wykształcenia. Wsparcie aktywności zawodowej wiejskiej młodzieży jest możliwe dzięki m.in. zielonym miejscom pracy, czyli przyjaznym środowisku naturalnemu, powstającym z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Kluczową rolę w przeciwdziałaniu problemom wsi odgrywają szkoły rolnicze, co wynika z faktu, iż większość osób prowadzących gospodarstwa ma wykształcenie rolnicze. Pogarszająca się sytuacja szkolnictwa zawodowego wpłynęła na niedopasowanie programów nauczania do wymogów rynku pracy. Przyczyną była restrukturyzacja wielu jednostek, degradacja bazy dydaktycznej oraz brak profesjonalnego wsparcia dla nauczycieli. Zmiana tego stanu rzeczy związana jest z rozwojem nowych umiejętności młodych absolwentów szkół rolniczych w branży zrównoważonego i ekologicznego ogrodnictwa, budownictwa i nowoczesnej architektury krajobrazu. Dlatego zwraca się szczególną uwagę na zagrożenie wykluczeniem społecznym tej grupy młodych ludzi. To właśnie z myślą o nich w Wolborzu, w województwie łódzkim, prowadzono działania partnerstwa stworzonego przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) Biuro Projektowe w Polsce w ramach Projektu „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej”.

Kompleksowy model kształcenia

Partnerstwo powstało przy zaangażowaniu instytucji publicznych – Zespołu Szkół Rolniczych w Wolborzu oraz Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Trybunalskim. – *Dzięki publicznym środkom finansowym udało się wypracować szerszy i trwalszy efekt poprzez konstrukcję szklarni pasywnej czy opracowanie nowych metod nauczania w szkołach rolniczych* – wyjaśnia Agnieszka Orzechowska, koordynatorka lokalnych partnerstw UNDP. Dzięki temu dostrzeżono długofalowe oddziaływanie udzielonego wsparcia. Celem partnerstwa było m.in. wypracowanie kompleksowego modelu kształcenia uczniów szkół rolniczych zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie permakultury oraz narzędzi ekonomii społecznej. Permakultura jest nową i nie do końca jeszcze znaną dziedziną. Polega na projektowaniu osiedli i systemów rolnych czerpiąc wzorce z relacji spotykanych w naturalnych ekosystemach. Stanowi integralną część krajobrazu z działalnością człowieka w celu zapewnienia mu pożywienia i schronienia oraz innych potrzeb materialnych w sposób niewymagający zewnętrznej infrastruktury. W połączeniu z wiedzą na temat ekonomii społecznej, permakultura daje osobom związanym z partnerstwem narzędzia do uzyskania przewagi konkurencyjnej na rynku pracy. Jest to istotne zwłaszcza w kontekście wzrostu zainteresowania społeczeństwa zdrowym odżywianiem, produktami naturalnymi oraz szeroko pojętą ochroną przyrody i krajobrazu wiejskiego.

Efekty partnerstwa

Kontynuacją działań rozpoczętych w Wolborzu w ramach Projektu „Zintegrowany System Ekonomii Społecznej” były warsztaty dla nauczycieli oraz zainteresowanych tematem uczniów i uczennic z Zespołu Szkół Rolniczych w Wolborzu. Podczas warsztatów przedstawiono uczestnikom i uczestniczkom historię Instytutu Nowej Alchemii, ideę bioshelter – szklarni pasywnych jako ekosystemów; pierwsze eksperymentalne konstrukcje w Instytucie, projekt „The Ark” – szklarni zasilanej energią wiatru (wiatrak) oraz słońca (solary); „Cape Cod Ark” – przykład profesjonalnej realizacji szklarni pasywnej zintegrowanej z energooszczędnym budynkiem mieszkalnym. W efekcie powstała grupa sześciu uczniów

szczególnie zainteresowanych tematyką permakultury i budownictwa naturalnego. – *Pod wodzą nauczycieli, uczniowie postanowili zrealizować trzyletni projekt lokalny, polegający na symulacji działalności gospodarczą wykorzystując kopułę geodezyjną jako szklarnię pasywną i prowadząc w niej produkcję roślinną metodami permakulturowymi* – dodaje Agnieszka Orzechowska. Grupa ma działać jako inkubator przedsiębiorczości lokalnej. Odbiorcami produktów są m.in. Szkoła rolnicza w Wolborzu i Miejski Ośrodek Socjoterapii w Łodzi. Inicjatywa, pomimo tego że nie jest finansowana bezpośrednio ze środków ZSWES, powstała jako rezultat wsparcia oferowanego w ramach tego projektu, który łączy w sobie idee permakultury oraz ekonomii społecznej, co stanowi pełną realizację celów, jakie postawiły przed sobą instytucje partnerskie.

Przedsięwzięcie przyczyniło się do promocji ZSR w Wolborzu i umożliwiło lepsze relacje z lokalnymi władzami. Ponadto partnerstwo stworzyło szansę na nową działalność gospodarczą prowadzoną przez przyszłych absolwentów szkół rolniczych w niszowej branży i możliwość obniżenia kosztów własnej działalności realizowanej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wymaga to zmian ekonomicznych pozwalających na ochronę środowiska, przy zapewnieniu nowych miejsc pracy dla osób wykluczonych społecznie i warunków rozwoju ich kwalifikacji.

Źródło: Exacto